

Opgave 3

Garantie op pensioen?

Elke inwoner van Nederland heeft vanaf 65-jarige leeftijd recht op een AOW-uitkering. Daarnaast ontvangen werknemers die (verplicht) aangesloten zijn bij een pensioenfonds, een pensioeninkomen als ze vanaf een bepaalde leeftijd stoppen met werken. De hoogte van dit pensioeninkomen is mede afhankelijk van de betaalde premie en van het aantal jaren dat de werknemer premie heeft betaald.

In 2010 maken overheid, bedrijven en gezinnen zich grote zorgen over de financiering van het Nederlandse pensioenstelsel. Pensioenfondsen kunnen door verschillende oorzaken geen garantie meer geven over de hoogte van het (toekomstig) pensioeninkomen. Het rendement dat deze pensioenfondsen behalen op hun belegd vermogen wordt steeds onzekerder, ook al beleggen zij een groot deel van het ingelegde geld in obligaties met een vaste rente.

- 2p 11 Maak van de onderstaande zinnen een economisch juiste tekst.
De pensioenvoorziening door pensioenfondsen vindt in Nederland plaats op basis van het ...(1).... Het vermogen van een pensioenfonds is een ...(2)... en maakt onderdeel uit van de ...(3)... van het pensioenfonds.

Kies uit:

bij (1) kapitaaldeckingsstelsel / omslagstelsel / progressief stelsel

bij (2) stroomgrootte / voorraadgrootte

bij (3) balans / resultatenrekening

Tijdens een debat wijzen economen verschillende oorzaken aan voor het probleem van de onbetaalbaarheid van de pensioenaanspraken (nominale pensioeninkomens die werknemers verwachten te ontvangen):

- Sluiper: “Dalende koersen van aandelen en obligaties zijn slecht voor het rendement van de beleggingen van de pensioenfondsen.”
- Top: “Dat kan best zijn, maar de belangrijkste oorzaak voor de onbetaalbaarheid van de huidige en toekomstige pensioenaanspraken is de vergrijzing. De pensioenleeftijd moet omhoog.”

Gebruik bron 6 en bron 7.

- 2p 12 Laat met een berekening zien dat Nederland in 2010 per inwoner een veel groter pensioenvermogen heeft opgebouwd dan Spanje.

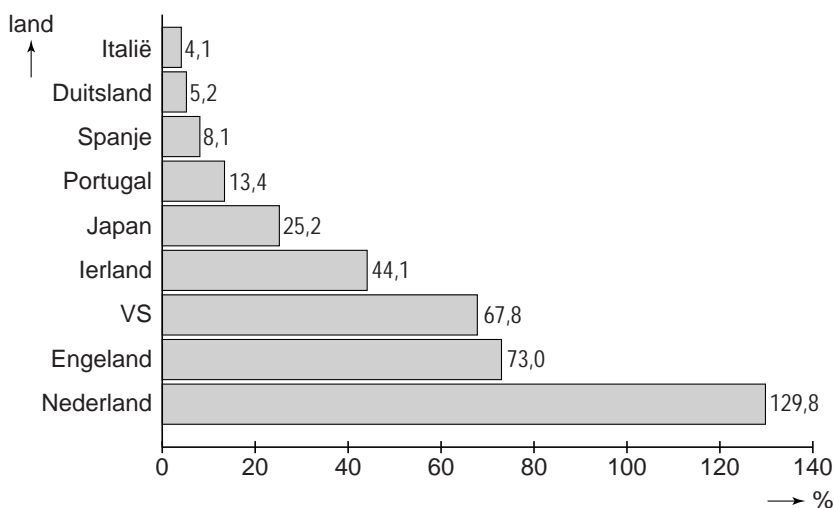
Stel een pensioenfonds behaalt op een belegging met een looptijd van tien jaar een nominaal rendement van 0% over het belegd vermogen.

- 2p 13 Laat met een berekening zien dat één procent inflatie per jaar in dat geval leidt tot een daling van 9,5% van de reële waarde van het pensioenvermogen.

Top komt met een voorstel voor de oplossing van het probleem van het dreigende vermogenstekort bij de pensioenfondsen: “De leeftijd waarop werknemers recht hebben op een pensioen moet, net als de AOW-leeftijd, verhoogd worden naar 67 jaar. Dat zit zó:

- 3p **14** Schrijf het vervolg van dit voorstel van Top. Maak daarbij gebruik van de volgende begrippen met betrekking tot pensioenfondsen:
- inkomsten van pensioenfondsen;
 - uitgaven van pensioenfondsen;
 - garantie op voldoende pensioen in de toekomst.
- Gebruik ongeveer 75 woorden.

bron 6 pensioenvermogens¹⁾ van enkele landen

noot 1 totaal vermogen pensioenfondsen in procenten van het bruto binnenlands product 2010

bron 7 enkele gegevens van Spanje en Nederland in 2010

land	bruto binnenlands product per hoofd van de bevolking (in €)	bevolkingsomvang (miljoen personen)
Spanje (SP)	24.281	46,95
Nederland (NL)	36.914	16,66